

Брюксел, 7.9.2016 г.
SWD(2016) 287 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаващ

предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета

**за изменение на Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета
относно Европейската статистическа програма за периода 2013 — 2017 г. чрез
удължаване на програмата за периода 2018 — 2020 г.**

{ COM(2016) 557 final }
{ SWD(2016) 288 final }

Обобщена оценка на въздействието
Оценка на въздействието на предложението за Регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 99/2013 относно Европейската статистическа програма за периода 2013 — 2017 г. чрез удължаване на програмата за периода 2018 — 2020 г.
А. Необходимост от действие
Защо? Какъв е разглежданият проблем?
Налице е засилено търсене на официална европейска статистика, защото тя се изготвя и разпространява в съответствие с конкретни принципи и съответно има „добавена стойност“ за ползвателя в сравнение с други източници на информация. Необходимо е да бъдат попълнени определен брой пропуски в статистическите данни, за да бъде статистиката в състояние да подкрепя политиките на ЕС. Наложително е актуалността на някои статистически данни бързо да се подобри, така че с тяхна помощ да бъде осигурена нужната информация за европейския семестър. Нуждите от статистически данни, произтичащи от десетте политически приоритета на Комисията и от нарастващата сложност на обществата, поставят под въпрос относимостта на настоящата европейска статистика. Въпреки че националните статистически системи положиха значителни усилия за модернизиране на техните методи на изготвяне с подкрепата на Европейската статистическа програма (ЕСП) за периода 2013 — 2017 г., настоящата статистическа инфраструктура все още не е достатъчно гъвкава, че да може да предоставя нови статистически данни, когато това е необходимо, като едновременно с това свързаните разходи и административна тежест също бъдат ограничавани. Ако не бъде увеличено настоящото равнище на инвестициите, Европейската статистическа система (ЕСС) няма да може да отговори на все по-голямото търсене на статистика или нуждата от по-бързо предоставяне на статистически данни. Страните, които биха били най-пряко засегнати от предложението, са ползвателите на статистически данни (например лица, отговорни за изработването на политиките, медии и изследователи), изготвящите статистиката субекти (националните статистически институти (НСИ) и другите национални органи (ДНО)), както и респондентите (домакинства и стопански субекти).
Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?
С настоящата инициатива се предвижда да бъде създадена правната рамка за ЕСП за целия срок на многогодишната финансова рамка (МФР) и да бъде осигурена финансовата подкрепа, от която ЕСС се нуждае, за да бъде в състояние: – да предоставя висококачествена статистическа информация и да попълни пропуските в статистическите данни, които трябва да бъдат отстранени най-бързо, с акцент върху определен брой приоритетни области, отразяващи десетте политически приоритета на Комисията; – да изгради постоянния капацитет, който е необходим, за да може да се реагира по-бързо на възникващите нови потребности, а статистическата инфраструктура да се адаптира по такъв начин, че да може да се използва потенциалът на новите източници на данни, както и – да засили партньорството в рамките на ЕСС и извън нея с цел допълнително увеличаване на нейната продуктивност и обезпечаване на водещата ѝ роля в официалната статистика в световен мащаб.
Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?
При разработването, изпълнението и мониторинга на политиките на ЕС се разчита на безпристрастни, надеждни и относими статистически данни, каквито могат да бъдат осигурени единствено чрез ЕСП. Само чрез възприемането на координиран подход към разработването, изготвянето и разпространението на европейската статистика, както е предвидено в ЕСП, може да бъде гарантирана нужната съгласуваност и съпоставимост на статистическите данни, които са от значение за областите на дейност на ЕС. Така предложеното действие на равнището на ЕС би допринесло също така за ефективното използване на ресурсите (благодарение на икономии от мащаба) и би подпомогнало националните органи в развитието на техния капацитет от гледна точка например на хармонизиране и методологии.
Б. Решения
Какви законодателни и незаконодателни варианти на политика са разгледани? Има ли предпочитан избор или няма такъв? Защо?
По силата на Регламент (ЕО) № 223/2009 относно европейската статистика периодът на действие на ЕСП трябва да съответства на този на МФР (понастоящем 2014 — 2020 г.). ЕСП предстои да изтече през 2017 г. и по тази причина е необходимо нейното удължаване. В оценката на въздействието не се разглежда въпросът дали срокът на ЕСП да бъде удължен, а как това да се направи по най-добрия начин. Разгледани бяха следните варианти:

1.	Базов — удължаване на настоящата ЕСП (за периода 2013 — 2017 г.) за още три години (2018 — 2020 г.);
2.	Удължаване на настоящата ЕСП с някои адаптации:
	<i>2а: изменения на настоящата ЕСП и по-малък годишен бюджет;</i>
	<i>2б: изменена програма, включително подобрени статистически продукти в съответствие с десетте политически приоритета, балансирана от сериозно ново определяне на приоритетите (със същия годишен бюджет);</i>
	<i>2в: изменена програма, включваща нови статистически продукти в съответствие с десетте политически приоритета, допълнена с инвестиции в статистическата инфраструктура и нови източници на статистически данни (с увеличен бюджет);</i>
1.	Две отделни програми.
Като предпочитан вариант на политика е определен вариант 2в, тъй като той предлага най-добрата възможност за постигане на горепосочените цели, като се вземат предвид всички изисквания, задължения и ограничения.	
Кой подкрепя отделните варианти?	
От страна на изготвящите статистиката субекти, Комитетът на ЕСС нееднократно призоваваше за по-големи инвестиции. Европейският статистически консултативен комитет, в качеството си на форум, представляващ ползвателите на статистически данни, респондентите, гражданското общество, социалните партньори и научната общност, подчерта необходимостта от подходящо финансиране, като се има предвид, че за създаването на капацитет за изготвяне на нови статистически данни и показатели ще са необходими допълнителни инвестиции. Европейският консултативен съвет за статистическо управление също изрази загриженост във връзка с недостатъчните инвестиции, които според него пречат на ЕСС да се възползва от бурното развитие в областта на данните. Поради това съответните кръгове както от страна на ползвателите, така и от страна на изготвящите статистиката субекти, подкрепят новите мерки за подобряване на официалната статистика, представени в рамките на вариант 2в.	
В. Въздействие на предпочитания вариант	
Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?	
Вариант 2в би оказал най-голямо въздействие от гледна точка на възможността за изготвяне на данни по-бързо, което е от съществена важност за удовлетворяване на основните потребности на ползвателите. Той включва нови мерки за попълване на оставащите пропуски в данните и за подобряване на актуалността в ключови области като статистиката в областта на енергетиката. Освен това ползвателите ще имат полза от засиленото използване на „големи информационни масиви“. - Очаква се да се подобри съпоставимостта на статистиката на европейско равнище в области, които за пръв път ще бъдат включени в ЕСП. - Ще се даде възможност за допълнително модернизиране на ЕСС и за засилено използване на нови източници (например „големи информационни масиви“). - Очаква се да намалее тежестта за респондентите поради подобреното използване на административни данни и нови източници. - Тъй като законодателството в областта на статистиката засяга основно ползвателите на данни, изготвящите данни субекти и респондентите в проучванията, преките икономически, социални и екологични последици от него са твърде ограничени.	
Какви са разходите, свързани с предпочитания вариант (ако има такива)?	
Бюджетът, който понастоящем е разпределен за ЕСП (приблизително 60 млн. евро годишно), е малък, ако бъде съотнесен към общия бюджет на ЕС, и предложеното увеличение би било в границите на съществуващите общи бюджетни ограничения. Разходите за изготвяне на статистически данни трябва да се разглеждат и в светлината на цената на липсата на статистика или на наличието само на статистика с незадоволително качество. Основните преки разходи при вариант 2в са свързани главно със съфинансирането от ЕС на безвъзмездни средства за статистическите действия на НСИ, които обаче трябва да се разглеждат като инвестиция. Очаква се тези разходи да се изплатят благодарение на икономии, които ще бъдат реализирани в резултат на намалената административна тежест и по-ефективните и ефикасни методи за изготвяне на данни.	
Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?	

Мерките, които са посочени в предложената програма (като например реструктурирането на изготвянето на статистиката и подобреното използване на административни данни и „големи информационни масиви“), ще доведат до опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест, което ще бъде от полза за стопанските субекти и гражданите.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?

Инициативата ще окаже въздействие върху НСИ и ДНО. ЕСП ще даде възможност за инвестиране в проекти, инициирани в отговор на новите предизвикателства, пред които се изправя европейската статистика (например изпълнението на визията за ЕСС до 2020 г., укрепването на европейската статистическа инфраструктура и по-широкото използване на „големи информационни масиви“ и споделена инфраструктура). Тъй като финансирането от ЕС се предоставя под формата на съфинансиране, по-големият бюджет за ЕСП на равнището на ЕС предполага също така по-високи бюджетни разходи за НСИ. За разработването на проекти често ще са необходими и висококвалифицирани специалисти.

Ще има ли други значителни въздействия?

С инициативата ще бъде подкрепено сътрудничеството с международните организации и изграждането на капацитет в държави извън ЕС, като с това се цели да се гарантира наличието на данни с добро качество. Това от своя страна ще даде възможност на ЕС да следи резултатите от политиката на разширяване и европейската политика за съседство и да оценява съответствието на (потенциалните) държави кандидатки със стандартите на ЕС в областта на статистиката.

Г. Последващи действия

Кога се предвижда да бъде извършен преглед на политиката?

Окончателното оценяване на програмата е планирано за 2021 г.